P9_TA(2022)0106

Smjernice za proračun za 2023. – dio III.

Rezolucija Europskog parlamenta od 5. travnja 2022. o općim smjernicama za pripremu proračuna za 2023., dio III. – Komisija (2021/2226(BUI))

(2022/C 434/18)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije ([1]) („Financijska uredba”),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([2]) (Uredba o VFO-u),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o jačanju posebnih programa i prilagodbi temeljnih akata ([3]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o upotrebi vraćenih sredstava iz Investicijskog instrumenta za zemlje AKP-a u korist Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju ([4]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o ponovnoj upotrebi opozvanih sredstava u vezi s istraživačkim programom ([5]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o postupanju s troškovima kamata i otplatama kamata NGEU-a u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. ([6]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskom nadzoru nad novim prijedlozima na temelju članka 122. UFEU-a koji bi mogli imati znatne posljedice za proračun Unije ([7]),

— uzimajući u obzir Zajedničku izjavu Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o ponovnom procjenjivanju odredaba Financijske uredbe o vanjskim namjenskim prihodima te uzimanju i davanju zajmova ([8]),

— uzimajući u obzir svoje stajalište od 16. prosinca 2020. o Nacrtu uredbe Vijeća kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([9]),

— uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Vijeća od 22. prosinca 2021. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. koji je podnijela Komisija (COM(2021)0569),

---

([1]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([2]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.
([3]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 1.
([4]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 2.
([5]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 3.
([6]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 4.
([7]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 5.
([8]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 6.
([9]) SL C 445, 29.10.2021., str. 240.

utorak, 5. travnja 2022.

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([10]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije ([11]),

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije od 22. prosinca 2021. o izmjeni te odluke (COM(2021)0570),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 ([12]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([13]),

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, koji su Europsko vijeće, Parlament i Komisija proglasili u studenome 2017., akcijski plan Komisije za provedbu europskog stupa socijalnih prava od 4. ožujka 2021. i Deklaraciju iz Porta o socijalnim pitanjima koju su članovi Europskog vijeća usvojili u svibnju 2021.,

— uzimajući u obzir UN-ov Program održivog razvoja do 2030. i ciljeve održivog razvoja,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o oblikovanju politike digitalnog obrazovanja ([14]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. ožujka 2021. naslovljenu „Digitalni kompas 2030.: europski pristup za digitalno desetljeće” (COM(2021)0118),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ([15]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti ([16]) („Europski zakon o klimi”),

— uzimajući u obzir posebna izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) o globalnom zatopljenju od 1,5 °C, o klimatskim promjenama i tlu te o oceanu i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,

— uzimajući u obzir sporazum potpisan 12. prosinca 2015. na 21. konferenciji stranaka (COP21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) u Parizu („Pariški sporazum”),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2022. o ruskoj agresiji na Ukrajinu ([17]),

— uzimajući u obzir globalno izvješće o procjeni bioraznolikosti i uslugama ekosustava Međuvladine znanstveno-političke platforme o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES),

— uzimajući u obzir strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.,

---

([10]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.
([11]) SL L 424, 15.12.2020., str. 1.
([12]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.
([13]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.
([14]) SL C 494, 8.12.2021., str. 2.
([15]) SL C 270, 7.7.2021., str. 2.
([16]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1.
([17]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0052.

— uzimajući u obzir tematsko izvješće 10/2021 Europskog revizorskog suda od 26. svibnja 2021. naslovljeno „Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela”,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2022. ([18]) i zajedničke izjave Parlamenta, Vijeća i Komisije koje su mu priložene,

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 15. ožujka 2022. o proračunskim smjernicama za 2023. (07218/2022),

— uzimajući u obzir članak 93. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za promet i turizam, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj, Odbora za kulturu i obrazovanje te Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,

— uzimajući u obzir stajalište Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja u vidu amandmana,

— uzimajući u obzir pisma Odbora za vanjske poslove, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za ribarstvo i Odbora za ustavna pitanja,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0062/2022),

A. budući da je Parlament u nizu rezolucija preporučio da sve države članice dodijele najmanje 2 % svojih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost kulturnim i kreativnim sektorima i najmanje 10 % sredstava za obrazovanje te da najmanje 5 % svojih sredstava iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) pod podijeljenim upravljanjem dodijele za potporu aktivnostima u okviru europskog jamstva za djecu;

Proračun za 2023.: uspješan nastavak oporavka za sve

1. napominje da unatoč ohrabrujućim signalima koji upućuju na očekivani daljnji rast 2022. i dalje postoji neizvjesnost u pogledu gospodarskih izgleda, u svjetlu čimbenika kao što su poremećaji u lancu opskrbe, visoke cijene energije, rast inflacije i nastavak pandemije bolesti COVID-19, kao i posljedice invazije na Ukrajinu; stoga podsjeća da će proračun Unije za 2023. imati važnu ulogu u jačanju gospodarstva Unije i njegove konkurentnosti, kao i u izgradnji naše zajedničke otpornosti, čime će se doprinijeti uspješnoj provedbi europskog zelenog plana i pravednoj tranziciji kako nitko ne bi bio zapostavljen, te potaknuti ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija kao jedan od temelja oporavka, uz pružanje odgovora na geopolitičke izazove;

2. stoga se obvezuje da će raditi na donošenju proračuna usmjerenog na budućnost koji je u skladu s političkim prioritetima Unije u pogledu osiguravanja jače zdravstvene unije, ostvarivanja uspjeha u zelenoj i digitalnoj tranziciji i poticanja pravednog, uključivog, održivog i otpornog oporavka, uključujući veću potporu za mala i srednja poduzeća (MSP), promicanja vladavine prava, vrijednosti EU-a te temeljnih prava i njihove primjene, doprinošenja većim mogućnostima za sve, a posebno mlade diljem Unije, te osiguravanja snažnije Unije za njezine građane i u svijetu;

3. naglašava ključnu ulogu kohezijske politike EU-a kao bitne investicijske politike Unije i jednog od temelja održivog i uključivog oporavka te ističe njezinu jedinstvenu europsku dodanu vrijednost i doprinos sveukupnom skladnom razvoju EU-a te njegovih država članica i regija; ističe da će 2023. biti posljednja godina provedbe programâ EU-a iz višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2014. – 2020., posebno onih u okviru podijeljenog upravljanja u području kohezije, kao i godina u kojoj će provedba novih programa biti sve brža; stoga očekuje da će se to odraziti znatnim povećanjem odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu za 2023.;

4. ističe činjenicu da će nova zajednička poljoprivredna politika (ZPP) stupiti na snagu 2023.; podsjeća na ključnu važnost ZPP-a i zajedničke ribarstvene politike za europski prehrambeni sustav, kojim se osigurava cjenovno pristupačna, visokokvalitetna hrana i sigurnost ishrane za sve Europljane; također ističe važnost pravilnog funkcioniranja poljoprivrednih tržišta, održivog razvoja ruralnih regija, stabilnih i prihvatljivih prihoda poljoprivrednika i ribara,

([18]) SL L 45, 24.2.2022., str. 1.

održivog upravljanja prirodnim resursima i očuvanja biološke raznolikosti te generacijske obnove poljoprivrednika; traži da se posebna pozornost posveti maloj poljoprivredi, mladim poljoprivrednicima i malim ribarskim poduzećima tako što će se na najbolji mogući način iskoristiti svi relevantni programi EU-a; ističe da je niz poljoprivrednih sektora teško pogođen pandemijom bolesti COVID-19, rastom cijena energije i drugim krizama;

5. ističe da države članice do kraja 2023. trebaju ugovoriti sva dostupna sredstva u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost te poziva Komisiju da u tom pogledu pruži potporu državama članicama i korisnicima, uz uključivanje Parlamenta u nadzor i transparentnu procjenu postupka; nadalje, podsjeća na važnost uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti, socijalnih partnera i civilnog društva u provedbu i praćenje relevantnih programa EU-a;

Jača zdravstvena unija

6. podsjeća da su zbog krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 sustavi javnog zdravstva izloženi dosad nezabilježenom pritisku i da su se postojeći izazovi pogoršali; pozdravlja prioritet koji se daje zdravstvenoj politici Unije i ističe program „EU za zdravlje” i klaster „Zdravlje” u okviru programa Obzor Europa; konstatira da se proračun za Tijelo za pripravnost i odgovor na hitne zdravstvene situacije (HERA) izdvaja iz tih programa i iz Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu te izražava duboku zabrinutost da bi to moglo ugroziti postizanje drugih važnih ciljeva u području zdravlja koje su zakonodavci usuglasili; stoga podsjeća da je potrebno osigurati nova sredstva za HERA-u; nadalje, ističe da bi se poseban naglasak trebao staviti na nadzor Parlamenta nad HERA-om; ističe važnost izgradnje Europske zdravstvene jedinice u okviru Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu i poziva sve države članice da joj doprinesu dodatnim sredstvima; ističe da je potrebno osigurati odgovarajuća financijska sredstva za plan za borbu protiv raka sa snažnim naglaskom na mjerama kojima se ostvaruju opipljivi rezultati za građane, na primjer u okviru europske inicijative za slikovne pretrage raka ili programa cijepljenja protiv HPV-a;

7. prepoznaje važnost drugih programa Unije, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, u pružanju ulaganja i potpore za sprečavanje zdravstvenih kriza i jačanje otpornosti zdravstvenih sustava i infrastrukture; naglašava potrebu za usklađivanjem tih aktivnosti s drugim programima koje financira EU, uključujući program „EU za zdravlje”, uz istodobno smanjivanje nejednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi; ističe potrebu za jačanjem informativnih kampanja o cijepljenju u svim državama članicama i šire; nadalje, podsjeća na važnost stalne provedbe i pristupa tehničkoj pomoći za države članice s malim administrativnim kapacitetom; naglašava da bi decentralizirane agencije i tijela u području zdravlja i sigurnosti trebali dobiti odgovarajuća financijska sredstva i ljudske resurse, koji bi po potrebi trebali biti pojačani;

Uspjeh zelene i digitalne tranzicije

8. uviđa da će za provedbu europskog zelenog plana i postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050. i cilja nulte stope onečišćenja biti potrebna znatna javna i privatna ulaganja kako bi se premostio investicijski jaz u zelenoj tranziciji koji je utvrdila Komisija i postigli obvezujući ciljevi Pariškog sporazuma; naglašava, međutim, da bi trošak nedjelovanja bio mnogo veći; ističe da je proračun Unije ključna karika za pravednu tranziciju prema zelenijoj, održivoj, socijalno uključivoj, otpornijoj i konkurentnijoj Uniji te da su potrebne dodatne financijske mjere; posebno naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuća financijska sredstva kako bi se Uniji omogućilo da ispuni svoje obveze, istodobno osiguravajući da nitko ne bude zapostavljen; ustrajan je u mišljenju da će uspjeh europskog zelenog plana također ovisiti o njegovu financiranju i poziva da se prednost da uvođenju instrumenata financiranja Unije u regijama, sektorima i područjima koja će biti najviše pogođena zelenom tranzicijom, uzimajući u obzir potrebe država članica; naglašava potrebu da se MSP-ovima omogući da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje proizlaze iz europskog zelenog plana i vlastitu poslovnu tranziciju prema ekološkoj održivosti i digitalizaciji;

9. podsjeća na to da je potrebno osigurati ambiciozne resurse za programe kojima se podupiru djelovanje u području klime i biološke raznolikosti te zaštita okoliša, kao što je LIFE, te na potrebu za ubrzanjem i potpunom provedbom mehanizma za pravednu tranziciju, među ostalim, pružanjem dodatne tehničke pomoći državama članicama u okviru te zadaće; također podsjeća na to da je potrebno osigurati da se potrošnjom Unije doprinosi ublažavanju klimatskih promjena

i prilagodbi klimatskim promjenama, među ostalim, jačanjem pripravnosti za prirodne katastrofe, posebno preko Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu, kao i zaustavljanju gubitka biološke raznolikosti; očekuje od Komisije da poštuje svoju obvezu, koju je preuzela tijekom mirenja za proračun za 2022., da ojača agenciju u tom području, posebno s obzirom na njezinu središnju ulogu u provedbi paketa „Spremni za 55 %" i povezanom izvješćivanju; osim toga, duboko je zabrinut zbog dugoročnog manjka ljudskih resursa u određenim službama Komisije te stoga ponovno poziva Komisiju da osigura odgovarajuću razinu resursa i osoblja; nadalje, poziva Komisiju i države članice da poštuju načelo „nenanošenja štete" kako bi se osigurala potrebna usklađenost ciljeva politike i najveća moguća učinkovitost potrošnje sredstava tijekom i nakon tranzicije;

10. naglašava potrebu za ulaganjem u istraživanje i inovacije u području zelenih tehnologija, procesa i vještina, među ostalim kako bi se Uniji dala konkurentska prednost u budućem gospodarstvu s nultom neto stopom emisija, te u tom kontekstu ističe važnost osiguravanja dostatnih sredstava za program Obzor Europa; smatra da se MSP-ovima mora pružiti odgovarajuća potpora kako bi se unaprijedila njihova uloga u istraživanju i inovacijama; smatra da Unija mora u potpunosti iskoristiti Instrument za povezivanje Europe (CEF) kako bi modernizirala i povezala svoju prometnu i energetsku infrastrukturu te povećala njezinu održivost, čime će se ojačati energetska sigurnost i neovisnost EU-a, a međusobnom povezanošću između država članica dodatno će se razviti energetska unija; stoga smatra da je potrebno osigurati dostatna sredstva za CEF; dodatno naglašava važnost Svemirskog programa EU-a;

11. prima na znanje zakonodavne prijedloge koje je Komisija podnijela za Akt o čipovima i program sigurne povezivosti; podsjeća na načelo da se novi programi ne bi smjeli stvarati nauštrb postojećih i ponovno ističe svoj dugogodišnji stav da bi se nove inicijative trebale financirati novim sredstvima; namjerava detaljno ispitati utjecaj prijedloga na proračun i njihov utjecaj na proračunski postupak za 2023.;

12. smatra da je za konkurentnost Unije ključno dodatno digitalizirati gospodarstvo i javni sektor; smatra da su za uspješnu digitalnu tranziciju potrebni znatni napori u području istraživanja i inovacija u okviru programa Obzor Europa, znatna ulaganja u digitalnu infrastrukturu putem Instrumenta za povezivanje Europe u digitalnom sektoru te potpora u područjima kao što su umjetna inteligencija, kibersigurnost te visokoperformantno računalstvo EU-a u okviru programa Digitalna Europa; ističe da je potrebno riješiti problem nedostatka digitalnih vještina promicanjem naprednih digitalnih vještina i uključivog učenja; naglašava potrebu za alatima za stručno preusmjeravanje; ističe važnost osiguravanja dostatnog financiranja i usklađenosti među programima EU-a kako bi se stvorili uvjeti za prihvaćanje revolucionarnih tehnologija i inovacija na tržištu te kako bi se europskom gospodarstvu i javnom sektoru omogućilo da budu predvodnici u digitalnoj tranziciji i konkurentnosti;

13. prepoznaje doprinos programa financiranja Unije gospodarskom oporavku, suzbijanju nezaposlenosti i poticanju ulaganja, a posebno potpori MSP-ovima i *start-upovima*; podsjeća da mala i srednja poduzeća ostaju okosnica europskoga gospodarstva te da i dalje imaju ključnu ulogu u otvaranju radnih mjesta i poticanju rasta; ističe program InvestEU i njegovu sastavnicu koja se odnosi na MSP-ove, kao i mogućnost da se u okviru tog programa MSP-ovima pogođenima pandemijom pruži kapitalna potpora; ističe potrebu za promicanjem funkcionalnog jedinstvenog tržišta s pomoću dostatnih financijskih sredstava kako bi se zajamčila zaštita potrošača, povećala konkurentnost malih poduzeća razvojem digitalnih i poduzetničkih vještina, poboljšao pristup tržištima, nadograđivalo na Erasmus za mlade poduzetnike i dodatno proširile mogućnosti za osnivanje i širenje *start-upova*;

14. izražava solidarnost s onima koji rade u sektorima koji su teško pogođeni pandemijom, posebno u turizmu, ugostiteljstvu te kulturnim i kreativnim sektorima; naglašava da ti sektori predstavljaju važan stup gospodarstva Unije i da je u njima zaposlen velik dio njezine radne snage, posebno u malim i srednjim poduzećima; smatra da bi ti sektori trebali imati veću potporu država članica i Unije, među ostalim preko Mehanizma za oporavak i otpornost, te poziva na dodatne mjere za te sektore i dostatno financiranje za povezane programe EU-a; ustraje u tome da će novi europski Bauhaus, ako se pretvori u dugoročniju inicijativu ili program, zahtijevati nove resurse; ponovno izražava razočaranje zbog toga što se nije postupilo u skladu s dugotrajnim zahtjevom Parlamenta koji se odnosio na namjenski program EU-a za turizam;

utorak, 5. travnja 2022.

Promicanje vladavine prava, vrijednosti EU-a i temeljnih prava i njihova primjena

15. smatra da je za vjerodostojnost Unije ključno zajamčiti pravilnu upotrebu sredstava Unije i poduzeti sve korake za zaštitu financijskih interesa Unije; ističe jasnu poveznicu između poštovanja vladavine prava i učinkovitog izvršenja proračuna Unije u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja: smatra da bi se Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije trebala primjenjivati odmah i u cijelosti, na što je Parlament u više naziva pozvao; žali zbog toga što Komisija još nije provela Uredbu, unatoč činjenici da je stupila na snagu 1. siječnja 2021., te ističe potpunu usklađenost Uredbe s Ugovorima EU-a, kako je potvrđeno presudama Suda Europske unije od 16. veljače 2022. ([19]); očekuje od Komisije da bez odgode aktivira članak 6. stavak 1. Uredbe za države članice kojima su već poslane pisane obavijesti, u skladu s člankom 6. stavkom 4. Uredbe; smatra da bi agencijama i tijelima Unije u tom području i Uredu europskog javnog tužitelja (EPPO) trebalo staviti na raspolaganje dostatna sredstva, posebno s obzirom na njihovo rastuće radno opterećenje, među ostalim u pogledu praćenja i kontrole rashoda Mehanizma za oporavak i otpornost;

16. naglašava da vladavina prava štiti druge temeljne vrijednosti na kojima se Unija temelji i da je neodvojivo povezana s poštovanjem demokracije i temeljnih prava; izražava duboku zabrinutost zbog znatnog pogoršanja stanja u području vladavine prava, demokracije i temeljnih prava, uključujući neovisnost pravosuđa, diobu vlasti, borbu protiv korupcije te medijsku neovisnost i slobodu u nekim državama članicama; ističe važnost programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti, naročito za zaštitu i promicanje prava i vrijednosti kako su utvrđeni u Ugovorima EU-a i Povelji o temeljnim pravima te za održavanje i daljnji razvoj građanskog angažmana i obrazovanja te otvorenih, na pravima utemeljenih, demokratskih ravnopravnih i uključivih društava; stoga poziva na ambicioznu razinu sredstava koju valja dodijeliti tom programu; podsjeća na to da je pravosudna suradnja među nacionalnim tijelima od presudne važnosti za jačanje vladavine prava u Uniji; poziva na odgovarajuće financiranje programa Pravosuđe;

Veće mogućnosti za sve, a posebno za mlade diljem Unije

17. uviđa da je kriza prouzročena bolešću COVID-19 u velikoj mjeri negativno utjecala na mlade, njihove izglede za zapošljavanje, radne uvjete i mentalno zdravlje, što je dovelo do propuštanja prilika i smanjenja izgleda kao i do produbljenja jaza u obrazovanju; u tom kontekstu ističe važnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja; izražava čvrsto uvjerenje u to da bi proračun za 2023. trebao biti usmjeren na mlade, oslanjajući se pritom na uspjeh Europske godine mladih 2022., s konkretnim mjerama i politikama koje će se nastaviti provoditi 2023.; ističe važnost programa Erasmus+ i naglašava veliku važnost osiguravanja dostatnih financijskih sredstava za taj program, čiji je uspjeh u širenju prilika za obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje diljem Unije neosporiv te koji je postigao konkretne rezultate; smatra da bi on trebao postati uključiviji i ponuditi veće mogućnosti i jednak pristup svima, posebno osobama u nepovoljnom položaju te osobama iz ruralnih i udaljenih područja;

18. naglašava da se moraju pronaći održiva i dugoročna rješenja za uspješnu borbu sa strukturnim demografskim izazovima te za smanjenje odljeva mozgova u ruralnim, udaljenim i slabije razvijenim područjima EU-a; ističe da su potrebna financijska sredstva za revitalizaciju i stvaranje visokokvalitetnih mogućnosti zapošljavanja na lokalnoj razini u područjima pogođenima padom broja stanovnika; ističe ključnu ulogu proračuna EU-a u doprinosu provedbi europskog stupa socijalnih prava i jačanju lokalnih i regionalnih socijalnih mjera, intenziviranju socijalnog dijaloga i osiguravanju pristupa za sve važnim ključnim uslugama, kao što su zdravstvena skrb, mobilnost, odgovarajuća prehrana i pristojno stanovanje;

19. ističe potrebu za jačanjem Europskih snaga solidarnosti, koje pomažu mladima da steknu praktično iskustvo u drugoj državi članici, čime se povećavaju njihova zapošljivost i poboljšavaju izgledi u životu; podsjeća na važnost odgovarajućeg financiranja djelovanja i aktivnosti EU-a za mlade i djecu, posebno u okviru fonda ESF+, ReactEU-a i Mehanizma za oporavak i otpornost; podsjeća na to da bi Komisija trebala redovito izvješćivati o provedbi preporuke o uspostavi europskog jamstva za djecu i ojačane Garancije za mlade;

([19]) Presude od 16. veljače 2022. u predmetu C-156/21, Mađarska protiv Parlamenta i Vijeća, ECLI:EU:C:2022:97, i predmetu C-157/21, Poljska protiv Parlamenta i Vijeća, ECLI:EU:C:2022:98.

20. podsjeća na to da je pandemija snažno pogodila i starije osobe; ustraje u tome da bi se proračunom za 2023. trebala pružiti dostatna potpora najranjivijima među njima te zaštititi njihova dobrobit, dostojanstvo i temeljna prava; napominje da program Erasmus+ nudi mogućnosti za odrasle i starije osobe te poziva Komisiju da se pobrine za ostvarivanje širih koristi od njega; ističe doprinos proračuna EU-a u jamčenju pristupa starijih osoba socijalnim i zdravstvenim uslugama, mobilnosti i mogućnostima volontiranja; poziva EU da racionalizira i unaprijedi svoje mjere usmjerene na starije osobe unutar usklađenog okvira povezanog s financiranjem iz programâ EU-a;

Unija snažnija za vlastite građane te snažnija uloga Unije u svijetu

21. najoštrije osuđuje nezakonitu, neizazvanu i neopravdanu invaziju Ruske Federacije na Ukrajinu i sve pokušaje destabilizacije tog partnera EU-a u istočnom susjedstvu kao i sudjelovanje Bjelarusa u toj agresiji; naglašava da Unija u tom teškom razdoblju treba ostati ujedinjena te poziva na pojačanu suradnju i solidarnost među državama članicama; potiče Uniju da osigura izdašna sredstva za odgovaranje na geopolitičke posljedice aktualne krize, uključujući potporu za uvođenje humanitarnih mjera i mjera pripravnosti za prihvat izbjeglica u državama članicama i u istočnom susjedstvu; podsjeća na to da stabilnost Unije ovisi i o stabilnosti njezina susjedstva;

22. podsjeća na svoju Rezoluciju o ruskoj agresiji na Ukrajinu i poziva Komisiju i države članice da mobiliziraju sva dostupna financijska sredstva kako bi poduprle Ukrajinu; u tom kontekstu ponavlja svoju potporu mobilizaciji Europskog instrumenta mirovne pomoći; poziva Komisiju, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da Parlamentu dostave rana i transparentna izvješća i informacije na tu temu; poziva Komisiju i države članice da pruže dodatnu hitnu humanitarnu pomoć Ukrajini u suradnji s humanitarnim agencijama UN-a i drugim međunarodnim partnerskim organizacijama; ističe da poseban naglasak treba staviti na ranjive skupine, manjine te žene i djecu jer su oni ti koji su najviše pogođeni sukobima te im je potrebna posebna zaštita i potpora; poziva Komisiju da razmotri sva dostupna sredstva kojima bi se mogla pružiti potpora u okviru relevantnih programa EU-a, naročito u kontekstu socijalnih i zdravstvenih usluga te obrazovanja;

23. ponavlja da nepokolebljivo podržava suverenost i teritorijalnu cjelovitost svih zemalja Istočnog partnerstva te poziva Komisiju i države članice da im pruže potporu, posebno Republici Moldovi, u pružanju privremenog skloništa izbjeglicama iz Ukrajine; ponavlja potrebu za solidarnošću među državama članicama pri premještanju izbjeglica iz Ukrajine pristiglih u Poljsku, Mađarsku, Rumunjsku, Slovačku i u druge države članice;

24. prepoznaje važnost sankcija i jedinstva Unije kada je riječ o njihovu izricanju te poziva Komisiju da utvrdi i omogući sredstva i načine za suočavanje s njihovim gospodarskim i socijalnim posljedicama za EU;

25. naglašava stratešku važnost politike proširenja u zemljama zapadnog Balkana te ističe da treba osigurati odgovarajuća sredstva za zemlje te regije kao i za zemlje istočnog i južnog susjedstva, posebno one koje provode sporazume o pridruživanju s EU-om, kako bi se poduprle sveobuhvatne političke i socioekonomske reforme te ojačalo civilno društvo i vladavina prava te kako bi se pomoglo u oporavku od krize prouzročene bolešću COVID-19 i njezinih dugoročnih gospodarskih posljedica; ističe važnost dodjele dostatnih financijskih sredstava za tehničku pomoć s ciljem poboljšanja apsorpcije sredstava EU-a u tim regijama;

26. očekuje da će azil i migracije i nakon aktualne krize ostati visoko na popisu prioriteta EU-a; naglašava da treba izdvajati kontinuiranu financijsku potporu za prihvat, registraciju, razmatranje zahtjeva i integraciju podnositelja zahtjeva za azil te osigurati odgovarajuće financiranje posebnih ciljeva Fonda za azil, migracije i integraciju kako bi se zajamčila pravilna provedba zajedničkog europskog sustava azila; naglašava da se taj sustav mora temeljiti na solidarnosti i zajedničkoj odgovornosti, pri čemu ne smije nerazmjerno opteretiti neke države članice, i nadalje, na poštovanju ljudskih prava, promicanju integracija, uspostavi okvira za zakonite migracije, kako je zatražio Parlament, borbi protiv trgovine ljudima i poboljšanju sustava za učinkovito, sigurno i dostojanstveno vraćanje osoba i njihov dobrovoljni povratak, u skladu s vrijednostima i međunarodnim obvezama EU-a; nadalje, poziva na odgovarajuće financiranje instrumenta za upravljanje granicama i vize kako bi se ojačali sustavi upravljanja granicama;

utorak, 5. travnja 2022.

27. ističe da treba zajamčiti da se na popisu restriktivnih mjera Unije ne nađu korisnici sredstava EU-a (uključujući ugovaratelje ili podugovaratelje, polaznike radionica ili tečajeva osposobljavanja ili trećih strana);

28. naglašava da su Uniji potrebna dostatna sredstva kako bi odgovorila na velike krize i dugoročne izazove u svojem susjedstvu i diljem svijeta, istodobno podsjećajući da je gornja granica naslova 6. VFO-a već preniska i da je nužna revizija sadašnjeg VFO-a; poziva na to da se Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju te Instrumentu pretpristupne pomoći dodijele dostatna sredstva kako bi mogli ispunjavati svoju ključnu ulogu u promicanju održivog i demokratskog razvoja te političkih i gospodarskih reformi, zaštiti vladavine prava i ljudskih prava, podupiranju izbornih procesa i suočavanju sa socijalnim i klimatskim izazovima te temeljnim uzrocima migracija; ističe da je potrebno pružati kontinuiranu potporu izbjeglicama, osobito u Turskoj i široj regiji, te odgovoriti na razvoj događaja u Afganistanu, ali pritom ponavlja da proračun Unije ne bi trebao biti jedini izvor financiranja; poziva da se za 2023. iz proračuna EU-a osigura ambiciozna razina financiranja Agencije UN-a za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA) kako bi joj se omogućilo pružanje odgovarajuće potpore regionalnoj stabilnosti i jačanje otpornosti palestinskih izbjeglica; naglašava važnost programa humanitarne pomoći i napominje da se sredstva ne povećavaju razmjerno s rekordno visokim potrebama; stoga poziva na dodjelu većih financijskih iznosa i usto poziva države članice da povećaju pružanje humanitarne pomoći;

29. ponavlja svoje stajalište da bi Unija trebala raspolagati s dovoljno sredstava za reagiranje na neočekivane događaje unutar i izvan EU-a; stoga poziva Komisiju da provede dubinsku analizu različitih implikacija aktualnih izazova i njihova utjecaja na proračunski postupak za 2023. kao i na cijeli VFO za razdoblje od 2021. do 2027. te da procijeni kada bi bilo primjereno provesti reviziju VFO-a;

30. smatra da je najnoviji porast broja zaraženih bolešću COVID-19 još jedan dokaz da bi trebalo učiniti više za cijepljenje u cijelom svijetu; podsjeća na dogovor triju institucija u okviru proračuna za 2022. o preispitivanju razvoja odgovora na pandemiju do kraja lipnja 2022., posebno u vezi s cijepljenjem na međunarodnoj razini, te o poduzimanju svih potrebnih mjera bez daljnje odgode;

31. ističe sve veću potrebu za odgovarajućom financijskom potporom za sigurnost i obranu Unije, među ostalim u okviru Europskog fonda za obranu, kojim se potiču istraživanja i razvoj u sektoru obrane; poziva na to da se ulože veći napori u poboljšanje mogućnosti raspoređivanja snaga i operativne učinkovitosti te u unaprjeđenje vojne mobilnosti, među ostalim, kako bi se doprinijelo većoj stabilnosti u susjedstvu EU-a, ali i šire, te suprotstavilo hibridnim i kiberprijetnjama; smatra da bi se takvim naporima povećala strateška autonomija Unije i ojačala konkurentnost europske obrambene industrije; nadalje, poziva na odgovarajuće financiranje Fonda za unutarnju sigurnost;

32. snažno podupire napore EU-a u borbi protiv sve većih sigurnosnih prijetnji, kao što su širenje dezinformacija, uključujući dezinformacije na internetu, kampanje lažnih vijesti usmjerenih protiv EU-a, terorizam, radikalizacija i nasilni ekstremizam u EU-u i susjednim zemljama; smatra da bi dodjela sredstava trebala odgovarati promjenjivoj prirodi prijetnji i potrebi za suočavanjem s njihovim temeljnim uzrocima te da bi trebala pokriti i bolju koordinaciju napora Unije u tom području;

33. poziva Vijeće i države članice da ulože veće napore kako bi se dovršila integracija država članica koje ispunjavaju sve tehničke zahtjeve, odnosno Rumunjske, Bugarske i Hrvatske, u šengenski prostor; smatra da su gospodarski rast i blagostanje, unutarnja sigurnost, zaštita vanjskih granica EU-a, temeljna prava, pravilno funkcioniranje šengenskog prostora i sloboda kretanja unutar EU-a neraskidivo povezani i uzajamno korisni; smatra da za sve agencije koje djeluju u području temeljnih prava, azila, sigurnosti, pravosuđa i integriranog upravljanja granicama treba osigurati odgovarajuće financiranje, pokrivenost osobljem i njegovo osposobljavanje; podsjeća da šengenski prostor državama sudionicama donosi gospodarske koristi;

Međusektorska pitanja

34. podsjeća da se troškovi financiranja Instrumenta EU-a za oporavak (EURI) pokrivaju iz proračuna Unije, među ostalim dostatnim prihodima od novih vlastitih sredstava, te da bi se trebali temeljiti na potrebnim i pravodobno odobrenim sredstvima; naglašava da se financijske omotnice za programe potrošnje ne bi trebale koristiti za upravljanje nepredvidljivošću financiranja EURI-ja; smatra da proračunsko tijelo ima punu ovlast za odlučivanje o jačanju svih

programa EU-a, uključujući u slučajevima u kojima su troškovi financiranja EURI-ja niži od očekivanog; podsjeća da se zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o financijskom trošku EURI-ja u 2022., dogovorena 15. studenoga 2021. tijekom razdoblja mirenja, primjenjuje na proračunski postupak za 2022. i da ne stvara presedan; podsjeća na to da se sve buduće odluke mogu donositi samo tijekom godišnjeg proračunskog postupka;

35. podsjeća da su institucije Unije postigle međuinstitucijski dogovor o pravno obvezujućem planu za uvođenje paketa novih vlastitih sredstava kako bi se osigurala potpuna otplata glavnice plana oporavka EU-a i povezanih kamata, bez smanjenja programskih rashoda ili investicijskih instrumenata u okviru VFO-a i uz istodobno poštovanje načela univerzalnosti; pozdravlja financijski paket koji je Komisija predložila na dan 22. prosinca 2021. i koji obuhvaća ažuriranje Odluke o vlastitim sredstvima ([20]), tj. uvođenje triju novih vlastitih sredstava: mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika; trgovanje emisijama i udio preostale dobiti najvećih i najprofitabilnijih multinacionalnih poduzeća; smatra da je napredak u vezi s tim paketom od iznimne važnosti; stoga traži da Vijeće poštuje dogovoreni vremenski okvir i ostvari napredak u pogledu prvog paketa vlastitih sredstava prije dovršetka proračunskog postupka za 2023.; osim toga, apelira na Komisiju da prije prosinca 2023. podnese prijedlog za drugi paket novih vlastitih sredstava kako bi se osigurala dostatna sredstva za otplate u okviru instrumenta NextGenerationEU; podsjeća da će 2023. godina biti druga godina primjene prilagodbe za pojedine programe u skladu s člankom 5. Uredbe o VFO-u;

36. konstatira da je zabilježen neočekivano visok iznos opozvanih sredstava za istraživanje (više od 469 milijuna EUR) na razini koja nije bila predviđena u sporazumu o VFO-u i stoga nije ni obuhvaćena tim sporazumom; smatra da bi sva opozvana sredstva za istraživanje trebala biti dostupna u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe; namjerava usmjeriti opozvana sredstva povrh onih iznosa koje će Komisija uključiti u nacrt proračuna na nekoliko ključnih područja;

37. s nestrpljenjem iščekuje primjenu revidirane metodologije za praćenje klimatskih mjera na nacrt proračuna za 2023. u skladu s Međuinstitucijskim sporazumom o proračunskoj disciplini kao i izvješćivanje o načelu nenanošenja bitne štete u sklopu izvješća o uspješnosti; očekuje od Komisije da što prije usvoji učinkovitu, transparentnu i sveobuhvatnu metodologiju za praćenje biološke raznolikosti, imajući na umu ciljeve postavljene za 2024., 2026. i 2027.; poziva Komisiju da propisno uzme u obzir sve relevantne nalaze i preporuke kako bi sva buduća potrošnja bila potpuno transparentna i kako bi se uspostavila jasnija veza između rashoda za klimu i biološku raznolikost i njihovih stvarnih učinaka, među ostalim primjenom pokazatelja ostvarenja i rezultata; poziva na puno sudjelovanje Parlamenta u razvoju metodologija utvrđenih u Međuinstitucijskom sporazumu; očekuje od Komisije da se prije objave nacrta proračuna za 2023. savjetuje s Parlamentom o metodologiji biološke raznolikosti;

38. poziva Komisiju da razvije metodologiju za praćenje socijalnih rashoda u proračunu EU-a na temelju načela europskog stupa socijalnih prava;

39. ponavlja da su žene nerazmjerno pogođene gospodarskom i socijalnom krizom koja je posljedica pandemije bolesti COVID-19, uključujući sve učestalije slučajeve rodno uvjetovanog nasilja; stoga traži da se izdvoje izdašna financijska sredstva za Daphne, potprogram u okviru programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti; poziva na nastavak financiranja proračuna EU-a usmjerenog na promicanje rodne ravnopravnosti i borbu protiv diskriminacije, osobito žena i pripadnika zajednice LGBTI+, te poziva Komisiju da potiče veću sinergiju među programima EU-a u tim područjima; traži znatna sredstva za potporu zaštiti, promicanju i jedinstvenom pristupu spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima te za podršku borcima za ljudska prava žena;

40. podsjeća da Komisija najkasnije do 1. siječnja 2023. mora provesti metodologiju za mjerenje rashoda relevantnih za promicanje rodne ravnopravnosti kao i prava i jednakih mogućnosti za sve te da je mora popratiti sustavnim prikupljanjem i evaluacijom podataka iskazanih prema spolu kao i izvješćivanjem o njima; naglašava važnost provedbe i integracije rodno

([20]) Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

osviještene politike kao horizontalnog načela u svim aktivnostima, politikama i programima EU-a; ističe važnu ulogu agencija i tijela u toj domeni te potrebu da se osiguraju odgovarajuća financijska sredstva i osoblje za izvršavanje zadaća; poziva na brzu provedu strategije EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje od 2020. do 2025.;

41. podsjeća na ključan rad decentraliziranih agencija; smatra da agencije moraju raspolagati odgovarajućim osobljem i primjerenim sredstvima kako bi mogle obavljati svoje zadaće; podsjeća na to da se zadaće agencija razvijaju u skladu s političkim prioritetima i naglašava da nove odgovornosti moraju biti popraćene odgovarajućim iznosom novih sredstava;

42. smatra da bi proračun za 2023. trebao sadržavati dostatnu razinu odobrenih sredstava za plaćanje kako bi se obuhvatili i novi programi i dovršavanje prethodnih programa, dijelom i kako bi se osiguralo da se proračunom Unije daje potreban gospodarski poticaj; poučen primjerima iz prošlih VFO-a, naglašava da treba ubrzati provedbu programa kako bi se izbjegli zaostaci u plaćanjima u drugoj polovici razdoblja VFO-a;

43. smatra da bi u slučaju provedbe preporuka Konferencije o budućnosti Europe trebala biti dostupna potrebna odobrena sredstva;

44. ističe vrijednost pilot-projekata i pripremnih djelovanja u ispitivanju novih političkih inicijativa i postavljanju temeljâ za buduća djelovanja Unije; stoga namjerava predložiti paket pilot-projekata i pripremnih djelovanja u skladu sa svojim političkim prioritetima i procjenom Komisije; izražava uvjerenje u to da će Komisija nepristrano ocijeniti prijedloge pilot-projekata i pripremnih djelovanja na temelju pravne i financijske evaluacije te očekuje da će dobiti precizna i detaljna objašnjenja kada se projekt smatra „obuhvaćenim” programima i politikama EU-a, s konkretnim primjerima mjera EU-a za koje se smatra da obuhvaćaju prijedloge; usto poziva Komisiju i da zajamči da se pilot-projekti i pripremna djelovanja usvojeni u proračunu provode u cijelosti, pravodobno i u suradnji s Parlamentom te da im se pruža veća vidljivost kako bi se maksimalno povećao njihov učinak;

o

o o

45. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.